

In memoriam dr R. van Luttervelt

Over de plannen voor de herinrichting van de afdeling Vaderlandse Geschiedenis – na lang uitstel nu eindelijk aan de orde – valt een zware schaduw door het heengaan op de leeftijd van slechts 46 jaar van de conservator dezer afdeling dr. Remmet van Luttervelt. Hij had zich lang op die plannen voorbereid en hij had in augustus de eerste besprekingen over het nieuwe project nog meegemaakt, toen hij uitgeschakeld werd door de ziekte, die hem op 19 februari 1963 het einde bracht.

Met hem verliest het Rijksmuseum een zeer belangrijk medewerker, de wetenschappelijke staf verliest een buitengewoon hulpvaardige collega en een vraagbaak zonder weerga. Hij was een positief en snel reagerend mens, die een uitstekend assimilatievermogen, een scherp geheugen en een nuchter oordeel had meegekregen. Een zeldzame combinatie van brede algemene belangstelling en uitgebreide kennis van details maakte dat hij met verbazingwekkend gemak de weg wist in de historie en in de kunstgeschiedenis.

Gaat men zijn zeer talrijke publicaties na, en er zijn er die niet zo gemakkelijk te vinden zijn, dan ziet men zijn bemoeienis met onderwerpen van de middeleeuwen af tot aan de nieuwe tijd, van de buitenplaatsen aan de Vecht tot aan de 'Turkse' schilderijen van Vanmour, van de Hollandse miniaturen in de Zuid-Afrikaanse bibliotheken tot aan de kunst van de renaissance in Breda. Zeer belangrijk voor het Rijksmuseum waren zijn artikelen gewijd aan bepaalde groepen van historische voorwerpen uit het eigen bezit: de herinneringen aan Michiel de Ruyter, aan Johan en Cornelis de Witt, aan de Bonapartes.

Van de tentoonstellingen in het Rijksmuseum, waaraan hij een groot aandeel had,

moeten genoemd worden De Stadhouders-Koning (1950), Bourgondische Pracht (1951), De Triomf van het Maniërisme (1955), Michiel de Ruyter (1957), Lodewijk Napoleon (1959), Belle van Zuylen (1961), 350 jaar Nederland-Turkije (1962). Het is tekenend voor zijn werkkraft dat hij bij al zijn wetenschappelijke en organisatorische activiteiten ook tijd vond voor vele lezingen en voor bestuursfuncties in binnenland en buitenland. Nog vers in het geheugen ligt de waardevolle hulp die hij het Nederlandse organiserend comité bood bij de ICOM-conferentie in de zomer van 1962.

Hij was een onvermoeid reiziger, die steeds poogde de historische gebeurtenissen of situaties, waar zijn onderzoek hem mee in aanraking bracht, beter te begrijpen door de uit schriftelijke bronnen verworven kennis te toetsen aan eigen aanschouwing. Deze productieve man van wetenschap, deze bescheiden, goedgehumeurde en mededeelzame collega zal zeer gemist worden, juist nu de reorganisatie van de Historische afdeling gaat beginnen. Maar het werk zal niet zonder hem verricht worden, want van de vruchten van zijn opmerkelijke ijver en speurzin zal bij de opstelling en de beschrijving van de verzameling veelvuldig en dankbaar gebruik worden gemaakt. Van Luttermant was de eerste die de historische verzameling wetenschappelijk bewerkte. Met grote inspanning van krachten en met volle overgave heeft hij de kostbare documentatie bijeengebracht, die straks de opvolgers tot nut zal zijn. Daardoor is voor de toekomst zijn naam met eer verbonden aan de belangrijke geschiedenisafdeling van het Rijksmuseum.

A. VAN SCHENDEL